

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 4.

»Vigyázatok!«

Ha azt mondtuk néhány évtizedeken át, hogy fátyolt kell borítani arra a véres nagy multra, ezzel nem szabad azt is mondani, hogy a multrat megtagdunk s a fátyolt is elégettük. 1849. október 6-át elfeledni nem szabad.

Miért?

Mert azokban a sirokban forrás fakad, nemzeti összetartásunk és életünk ki nem apadó forrása. Mindig a vértanuk sirjainál gyűlünk össze, mikor megváltásunk nagy tényéből életet akarunk meríteni s ha nincs valahol ilyen, elviszszük szentjeink ereklyéit kőtáblák közt vagy helyembe varrva, hogy visszatérhessünk annak a véres napnak emlékeihez, amely Jézus fejére halált kiáltott. És lesz, hogy megerősödvé térünk vissza abból a szent miséből, mert bár évezredek óta bocsánatot adunk a rajtunk elkövetett bűnökért, de a jövő nehéz küzdelmeire erőt nyerünk és szívünk szenvedni, áldozni, vérzeni kíván az örök Isten diadaláért a gonoszság ellen.

Igy van ez a politikában is.

Akikben nagyon ki van fejlődve az érzék a nemzet »magasabb érdekeinek«

ideája iránt, azok megbocsátják azt a nehéz multrat, mert hiszen azt úgy kell. De magának a jövőjeért mindig aggódni köteles nemzetnek éppen e jövő nagy érdekeiért lelkesednie, harcolnia kell. Ebben a harcban ideálokra, mintaképekre van szükségünk. És nagyon jól esik lelkünknek, ha a küzdelem mes bajnokainak képét felnyithatjuk a magunk és mieink lelkében. Mert ezek a némán beszélt halottak, azok a hazafivérrel szentelt bitófák, mind azt mondják nekünk: »Vigyázatok!«

És erre a vigyázatra soha sem volt szükségünk jobban, mint manapság. Hiszen a történelmi jogfolytonosság eszméjét ma is szeretnék kiirtani a nemzet lelkéből mindazok, kiknek a nemzet elalvása hatalmat, fényt és pénzt juttatna sokat. A nemzet iparát és kereskedelmét szeretnék tönkre tenni és ehhez ügynököket keresnek mindenfelé, mert így megpuhítani sikerülne mindenkit, hogy megcsokoljuk azt a kezet, mely utolsó garasunkat is elragadja. A magyar nemzetet szeretnék redukálni a Duna és Tisza közé, lábaltiprásával mindennek, ami itt ezer év óta alkotott.

Nos hát ily nehéz viszonyok közt, midőn az egész haza legfőbb érdekei forognak kockán nagyon, de nagyon szük-

ség van a vértanuk intő szavára: »Vigyázatok!«

Ők meghaltak a hazáért, gyalázatos, dicstelen halállal, de minden hazafi lelkében örökkévaló az ő életük folytonossága. Nekünk jutott a nehéz feladat, hogy éljünk a hazáért, de nem kevesebb jellemerővel és önfeláldozással, mint a milyen őket halálba vitte.

Melyik szabadsághős nem látta Ausztria tömlőceit? Hol van az a népe érdekeiért hasonló hős, melynek elismerést birt volna nyújtani? Hol van az a népfaj, amelynek áldozatait nem a legridegebb hálátlansággal fizették volna meg a katonai szellem korlátoltságának érdeklő politikusai. Mikor legjobban hizelegtek a dinasztliának, akkor gyártották a legtöbb martírt. Mikor legjobban appelláltak a nemzet nagylelkűségére, akkor altatták el legjobban a nemzetek lelkiismeretét.

És ha ma ez a szerencsétlen haza politikai vigécek lélekkufárságának válik prédájává, hogy az enervált nemzet tovább viselje megélhetésének minden ostorát és ha mindezt csak azért tesszük, hogy a birodalmi egységet megmentjük, ami jutalmunk sem fog lenni más, mint a mult becsapott nemzedékei volt. Legázás, elaltatás, kipusztítás.

Mert azok, akik a mult annyi veszteségeinek árán sem tudták megtanulni,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az asszony.

Irta: Herczeg Dezső.

Hat óra volt este. A gyári harang kongása messze elhangzott és a munkások abbahagyták a munkát. Ki az ételhordót fogta, ki a szerszámokat rakta el, mások meg levetették a piszkos »műhelyi ruhát« és a jobbikat vették magukra.

Sietve iparkodtak a csavargár munkásai hazatérni a gyárból és seregestől tódultak kifelé a kapun, hol barátságos kézszeritással bucsuzkodtak egymástól a holnapi viszontlátásig. Kardos János is sietve mosakodott meg és öltözködött át, midőn az óra a munka befejeztét jelezte. Sietve gyújtott rá kis pipájára, fogta kezitáskáját, melyben ebédjét szokta a műhelybe hozni és gyorsan kifordult a gyári kapun.

Jórávaló, derék, szorgalmas embernek ismerték Kardos Jánost a pályatársai és szereték is őt még a feljebbvalói is. Örömmel telt el most, hogy: »mával is fogott a földi kin« és gyors léptekkel iparkodott hazatérni. Szeretettel gondolt kis fiacskájára és feleségére, ki ilyen-

kor már jó vacsorával várta haza éhes emberét. Gondolataiba elmélyedve haladt, midőn egyik társa szegődött hozzája. Keserűen panaszkodtak egymásnak, hogy milyen nehezek a megélhetési viszonyok a magukfajta szegény embernek és hogy a gyár igazgatósága milyen részvéten. Nem akarja méltányolni a munkáság panaszait és kívánalmait... Nem mulasztották el megerősíteni, hogy Morvai művezető-előmnkás ma hirtelen otthagya állását és — milyen morgva ember az utóda, a cseh...

Kardos lakása elé értek. Barátságosan kezelték és jó éjszakát kívántak egymásnak. Sietve lépett be János a kapun és gyorsan, két lépcsőt egyszerre ugorva át igyekezett a lakása felé. Nagyot lélegzett és nem tudta, hogy miért, de sejtette, hogy még ma valami nagy, óriási nagy dolog fog vele történni.

Amint a folyosón végighaladt, a szomszédok mind résztvevően nézték őt és amint elhaladt mellettük, titkolózva dugták össze fejüket és sugdolóztak. Kardos észrevette ezt és most már nagy léptekkel, izgatottan rohant a bérkaszánya hosszú folyosóján végig. Szerette volna megkérdezni az embereket, hogy mi tör-

tént, miért nézik őt ily gyanusan végig? Hiszen nem követett ő el semmi rosszat. Egész nap dolgozott, fáradzott a műhelyben a családjáért. Nem követett ő el ezzel bünt. Nem volt bátorsága hozzá, hogy felvilágosítást kérjen. Rosszat sejtve lépett be az ajtón.

Sejtelve nem csalt. A lakást nyitva, elhagyva találta. Ajtókat, ablakokat nyitva. Se az asszony, se a gyermek nem jöttek elébe, hogy becsületes arcát megcsokolják. A konyhában a reggeli edények hevertek még most is piszkosan. A szobában egy lélek sem; az asztalon egy kis, fehér papíros, rajta néhány sor. Az asszony bucsuzik tőle. Elég volt neki a szegénységből — írja — jobb sors után vágyik.

A szomszédból egy asszony a gyermeket hozta be. Egyedül hagyta szegényt és nagyon sirt, hát megsajnálta és gondozásába vette. Az asszony nagy bőbeszédűséggel elmondta, hogy a felesége egy kicsi, köpcös, vörös bajszu emberrel távozott délelőtt és azóta nem tért még vissza.

Kardos elvette az asszonytól a gyermeket — öntudatlanul, mintegy gépién — az ágyra fektette és magára zárta az ajtót, meg sem kö-

Sz. Kocsis János

katonai és polgári szabó, Rákóczy-ut Orsolya apácák zárdája alatt. 280

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű uri közönséget, hogy megérkeztek a legszebb őszi ujdonságok, amik csak szövetekben kigondolhatók; nálam készülnek a legszebb és legjobb egyenruhák, ugyisint polgári öltönyök igen sikkes szabással egyszersmind üzletben készülnek uri alsó kelengyék a legfinomabb köpper rumburzi és angol zefirekből mérték szerint bámulatos pontossággal. Kiváló tisztelettel. Sz. Kocsis János.

hogy a politika nem a nemzetek leigázásának, hanem azok felemelésének nehéz művészete, azok soha sem fogják tudni és elismerni mi a hála, mi a méltányosság.

Az ilyen politikai irány felülkerekedése akar most feltámadni és a nemzet és a dinasztia közé állva, a közös megértést és összetartást lehetetlenné tenni. Azt akarják odaát, hogy Ófelsége utolsó szavai legyenek: »Hiába éltem.« Nos hát ezt nem szabad nekünk soha megengednünk. Ezért kell a nemzet minden erejét összeszednünk érdekeink védelmére, mert a mi érdekünk a dinasztia érdeke.

Erre tanítanak ma minket éppen a ma kivégzett nagyok árnyai, akik föl-emelkedve sirjaikból mintha égre emelnek kezeiket e szavakkal: »Vigyázzatok!«

Gedeon.

Megvan a kiegyezés.

Megegyezés az utolsó pillanatban.

Budapest, okt. 5.

Három-négy heti rettenetes munka után ma végre az utolsó pillanatban létrejött a megegyezés a két állam kormánya között a gazdasági kiegyezés tárgyában. Erről az öröndes eredményről, mely mindkét ország gazdasági életét meg fogja szabadítani az eddigi bizonytalanságtól, hivatalos értesítést adtak ki, amely a maga száraz és óvatos soraival csupán azt a pozitív ténytet tudatja határozott formában a közvéleménnyel, hogy a kiegyezés végre létrejött.

Mig a reggeli tárgyalások a legrosszabb auspiciumok között indultak meg és a pessimista felfogás a kiegyezési tárgyalások felől szinte az utolsó pillanatig eltérben állt, ugy,

hogy a megegyezés híre az esti órákban váratlan fordulatként hatott.

Hogy ez a pessimismus az egész nap folyamán mennyire volt jogosult, annak jellemzésére szolgáljon az a tény, hogy az osztrák miniszterek és szakelődök egészen határozottan elhatározták elutazásukat a magyar fővárosból. Ennek folytán a délutáni tárgyalásokon mennél inkább közeledett az osztrákok elutazásának megállapított időpontja, az izgatottság annál inkább erőt vett a tárgyaló feleken.

Beck osztrák miniszterelnöknek 5—6 ládában elhelyezett podgyásza ott állt a folyosón és mellettük a szolgálja készen a minden pillanatban való elutazáson, ott állt befűtve a külön vonat készen arra, hogy bármely pillanatban induljon. Mikor azonban itt volt az indulás ideje, akkor az osztrák miniszterek elkezdtek telefonon Béccsel beszélni és egyelőre este 10 órára halasztották 7 órától elutazásuk idejét. Ekkor azonban már előre látható volt, hogy elutazásukból nem lesz semmi és a tanácskozások végével távozó résztvevők arcán észrevehető volt az a nagyfokú öröm, mely nyilván elárulta, hogy a megegyezés létrejött.

A mai tárgyalások menetéről a következő tudósításunk számol be:

A kiegyezés mai tárgyalására fél 10 órakor gyűltek össze a magyar miniszterek és államtitkárok és 1 és fél óránál tovább vitatták meg a kiegyezésnek még függőben levő kérdéseit a magyar kormány végletesen precizizosza a kérdések tekintetében a maga álláspontját, amit írásban nyújtottak át az osztrák minisztereknek. Az osztrák miniszterek 11 órakor kezdték meg a tanácskozásukat és 1 óra után ismét közös tanácskozásra ültek össze, valamennyien kivonultak a terraszra s ott folytatták a tanácskozást, azután ebédre mentek. Az osztrák miniszterek valószínűleg ma délután 5 órakor utaznak Bécsbe. Ha addig nem jön létre megállapodás osztrák részéről, ezt a tanácskozás megszakításának tekintik. *Siegharr* osztrák sajtófőnök nagy pessimizmussal nyilatkozott a helyzetről. A bankkérdéshez a nehézségek még

mindig megvannak, ami onnan származik, hogy a magyar kormány tagjai azt hiszik, hogy a közös vámterület mellett meg lehetne szüntetni a bankközönséget.

A délelőtti tárgyalások.

Délelőtt 10 órakor az osztrák újságírók az »Angol királynő« szálló előtt várokoztak az ott lakó miniszterekre. Ott volt egy magyar újságíró is, aki a függetlenségi-párt álláspontját ismertette a bankügy kérdésében. Pár pillanat múlva odajött Koritovszky pénzügyminiszter és megkérdezte, miről van szó. A magyar újságíró elmondotta, hogy a függetlenségi-párt felfogását magyarázta collégáinak a bankkérdésben. Koritovszky erre így válaszolt:

— Ha az urak öngyilkosságot akarnak elkövetni. Különbben nálunk is nagyon meg van a kedv a különválásra.

Az osztrák kormány részéről a kiegyezési tárgyalásokról a következő információkat kaptuk:

Ma is a bank ügye volt a főkérdés a tanácskozásokon. A magyar kormány külön tanácskozáson kidolgozta utolsó javaslatát és azt átadta Beck osztrák miniszterelnöknek. A helyzet még mindig nem javult, sőt rosszabbra fordult. A kilátások a megegyezés tekintetében csak olyanok, mint tegnap, mert a magyar kormány szigoruan ragaszkodik eddigi álláspontjához és a bankkérdés mellőzését kívánja.

Nagy differenciák vannak mindkét résznél s bár ma délután folytatni fogják a tárgyalást, azonban valószínűleg minden eredmény nélkül.

A délutáni tárgyalások.

Délután egy órától negyedháromig együttes tanácskozásokat folytatott a két kormány. Az osztrákok eredeti uti terve ekkor megváltozott s a délután 5 órai elutazást kitolták 7 órára, amikor különvonaton szándékoztak visszatérni Bécsbe. Délután 5 órakor folytatták a tanácskozásokat.

A délutáni tanácskozásokról a miniszterek közül pont 2 órakor távoztak Apponyi és Andrássy miniszterek a miniszterelnöki palotá-

szőnye a szomszéd asszony szivességét. Fiacskája mellé ült az ágy szélére és — mélyet sóhajtott. Keserűen gondolt vissza a feleségére, ki a jómód kedvéért itthagya becsületes férjét, ki érte, a családjáért élt, azért dolgozott napestig. És milyen szívesen tette ezt. Igaz, mondta neki a felesége, hogy a keresményből nem tudnak kijönni, de mit tehetett volna? Mit tegyen? Többet, mint dolgozni nem lehet és... és látta, hogy eleget epešti magát emiatt. Nem, nem lehet, hogy az ő szeretett Marcsája elhagyja őt és egyetlen gyermekét. Majd elgondolkozott. Egy kicsi, köpcös, vörös bajuszu emberrel látták távozni? Hiszen ez a leírás teljesen reá illik morvaira, a művezetőre és — tényleg — ma már nem is jött munkába. Istenem, képes volna ez az ember őt ilyen szerencsétlenné tenni? Hiszen mindig iparkodott a kedvébe járni, apró szivességeket gyakran tett neki. Egyszer, hogy az eső esett, az asszony eléje jött esernyővel és ő felajánlotta azt neki, — ők meg bőrig áztak... Mégis képes volna arra, hogy vele ily csufúságot tegyen?...

Kardos az ágy támlájára támaszkodott. Kezébe temette fejét és látszott, amint becsületes, barázdás arcán két könnyesepp gurul végig...

Másnap a gyermeket egy a házban lakó

ismerősének gondozására bizta és ő nyugodtságot erőltetve indult a műhelybe. Társai már mind értesültek az őt ért szerencsétlenségről. Résztvevően kérdezősködtek, mire ő egyenesen, kitérés nélkül válaszolt:

— Uj életet kezdek! Kitérlöm az emlékezetemből is feleségemet. Minden szeretetemet a fiacskámra pazarolom ezután.

Ez időtől fogva úgy tett, mintha változás nem is történt volna életében. Reggel pontosan indult a munkába és este épp oly örömmel, mint eddig, iparkodott hazajutni a fiacskájához. Egyedül Gyurkának, a fiacskájának élt ezentul. Elhalmozta őt minden jóval, szeretetének minden erejével. Magától vonta meg gyakran a fillért, hogy csak Gyurka ne szenvedjen hiányt semmiben.

Multak az évek és Kardos nagy gondot fordított Gyurka nevelésére. Az iskolában ügyes, értelmes gyermek lévén, könnyen boldogult. Szerették is őt. Amint tanulmányait bevégezte, abban a gyárban alkalmazták, ahol atyja volt.

Most már ketten mentek a munkába. A rajongásig szerették egymást apa és fiu. Kardos emlékezetében még élénken élt a felesége. Szerette nagyon és dacára annak, hogy a szökés óta már vagy tizenöt év elmúlt, nem tudta őt teljesen elfeledni. Álmában gyakran találkozott

vele és akkor olyan bánatosan, olyan szomoruan, bűnbánóan nézett rá, hogy fájdalmában majd a szive hasadt meg. Ilyenkor egész nap lehangolt volt és Gyuri aggódva kérdezte:

— Rosszat álmodtál megint apám?

Szombat este volt, hogy a munkából siettek hazafelé, a napi fáradalmakat kipihenni. Egy kapu előtt szemébe ötlött az apának, hogy le-rongyolódott, töpörödött asszony, amint integet egy hasonlóképpen rongyos, piszkos embernek. Látta, amint felültek a kapualjban és számolgatták az összekoldult filléreket.

Kardos szíve hevesen dobogott. Az asszonyt nyomban felismerte. A felesége volt. A férfi idegen előtte. Szeretett volna odarohanni hozzá és megbocsátani neki mindent, mindent, de nem, nem teheti a fia miatt. Nem akarja, hogy szégyenkeznie kelljen fiának anyja miatt. Már jó darabon elhaladtak előttük, midőn az apa halkan megszólalt:

— Eredj fiam, adj annak a szegény asszonynak pár fillért.

A fiu engedelmességgel apjának és szótlanul haladtak egymás mellett egy ideig, midőn halkan megszólalt a fiu:

— Szegény asszony!...

BARTA IMRE

szobafestő és mázoló

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca 29.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy — szobafestő és mázoló műhelyemet —

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve megnyitottam. Elvállalok minden e szakba vágó festő munkálatokat; gyors, pontos és a legutányosabb kivitelben eszközölök. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok tisztelettel: **BARTA IMRE** szobafestő és mázoló.

ből. A várakozó újságíróknak Apponyi ezt a megjegyzést tette:

— Még nincs vége a tárgyalásoknak, délután 5 órakor folytatjuk.

Azután Koritovszky és Anersperg osztrák miniszterek távoztak.

— A dolog rosszul áll — mondotta Koritovszky az újságíróknak — de azért még semmit sem tudunk, délután folytatjuk.

A magyar kormány egyik tagja pedig kijelentette, hogy a helyzet változatlan.

A fordulat.

A délután 1 órakor kezdődő tárgyalások meghozták váratlanul az örvendetes fordulatot. Már minden készen állott az osztrák kormányfő elutazására, de az utolsó pillanat izgalmai létre jött a várva várt megegyezés, melyről hivatalos értesítést adtak ki. A megegyezés következtében az osztrák kormány tagjai holnap is Budapesten maradnak.

Kész a kiegyezés.

A kiegyezési tárgyalásokat ma délután 4 órakor folytatták a miuizsterelnői palotában a magyar miniszterek, államtitkárok és szakelődök. Öt órakor jöttek az osztrák miniszterek, akik szintén a szakelődökkel tanácskoztak. A két miniszterelnök külön tanácskozott. A tárgyalások folyamán a két kormány megegyezésre jutott a kiegyezés vitás pontjaira nézve, ennek folytán meg van most már annak a lehetősége, hogy az eddig még függőben tartott fontos részletkérdések is véglegesen letárgyaltnak. Ezen munkálatok valószínűleg több napot fognak igénybe venni. Reménység van arra, hogy lehetséges lesz az ez után elkészítendő kormányjavaslatokat mindkét törvényhozásnak a legközelebbi 2 hét folyamán előterjeszteni. Erre való tekintettel mindazok, akik a kiegyezési tárgyalásokon részt vettek, becsületszóra kötelezték magukat a létrejött megegyezések tartalmát szigorúan titokban tartani. A tanácskozások este 8 órakor értek véget.

Popovics államtitkár elnöklésével egy bizottság még fél 9-ig folytatott tárgyalást, amelyen a hitel- és pénzügyi részletkérdésekre vonatkozólag létrejött megállapodásokat öntölték végleges formába.

A mai tárgyalások folyamán a vasuti kérdésekkel is csaknem teljesen elkészültek.

Az osztrák miniszterek és szakelődök holnap is Budapesten maradnak és a két részről eredeti példányban kiállított szerződések szövegének összeegyeztetésén dolgoznak.

*

A közölt hivatalos jelentésből minden szárazsága és tartózkodása dacára azt az örvendetes következtetést lehet vonni, hogy a

kiegyezés ránk nézve nagyon jó eredménnyel létrejött. Erre vallanak legalább az utolsó pillanatban bekövetkezett fordulatnak mozzanatai. Ha a dolog így áll, Magyarország gazdasági életére ez a kiegyezés rendkívül áldásos hatással lesz.

A szegényügy rendezése.

A szegényügy rendezésének nehéz kérdése sok fejtörést okozott már a legtöbb városnak ahol a régi koldulási rendszert meg akarják szüntetni s a saját szegényeikről gondoskodni akarnak.

Nagyváradon néhai *Bulyovszky* József polgármester nagy ambícióval, buzgalommal, fogott a kérdéshez, azonban betegsége megakadályozta, hogy valami sikert mutathasson fel.

Ez év elején került ismét felszínre a kérdés, Kiss Dávid törvényhatósági tag indítványa folytán.

Most már a kiküldött bizottság dolgozik a nagy fontosságú kérdés megoldásán. A legtöbb kellék természetesen a pénz, mert e nélkül nem lehet semmi eredményt elérni. Továbbá a pénz mellett a legszükségesebb a bejelentő hivatal felállítása, mert e nélkül nem bírunk semmiféle adóról annyi pénzt előteremteni, a mennyi a kérdés megoldásához szükséges.

A törvényhatósági bizottság által kiküldött szegényügyi bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán.

Darvassy Lajos tanácsnok elnöklete alatt Kiss Dávid, dr Adorján Emil és dr Cseresnyés Béla előadó voltak jelen.

Előadó *Cseresnyés* Béla rámutatott, hogy a bizottság már kimondotta elvileg, hogy a szegények sorsán javítani kell s e célból fel kell állítani a városi szegényházat, munkaházat, a koldulást teljesen be kell szüntetni s a bejelentési hivatal felállítását mielőbb keresztül kell vinni.

A bizottság megállapodásához képest az elnök összeírta a városban a szegényeket s a szegényadó behozatalára szükséges adatokat beszerezte.

A város által évi 15000 koronától 278 szegény nyer állandó segélyt. Ezekon kívül van Ujváros-Külvároson 27, Váralja-Velence-Csillagvároson 44, Olasziban 36 szegény. A rendőrtisztek azonban nem tudták az összes szegényeket összeírni, mert azok egy része eltagadta a szegénységét, hogy támaszra szorul, mert félt valami praeventiv intézkedéstől, vagy más büntetéstől. Tehát csak mintegy felét irták össze a szegényeknek s biztosan állítható, hogy a segélyezett és összeírt 385 szegénynek a számát bátran kilehet 500-ra egészíteni.

Tehát ennyiről, vagy ha az idegenektől megszabadulnánk, még kevesebből kellene gondoskodnia a városnak.

Beszerezte az elnök az adókra vonatkozó adatokat is. Eszerint az 1906. évben állami adót fizetett:

1—20 K ig.	2841 adózó	=	26700 K-nát,
21—100 >	2672 >	=	136555 >
100—200 >	1015 >	=	173048 >
200—300 >	344 >	=	84672 >
300—400 >	168 >	=	58651 >
400—500 >	96 >	=	42957 >
500 K felül	235 >	=	411025 >

Tehát összesen: 7371 adózó = 933612 koronát.

Ezen adatok figyelembe vételével javasolja az előadó, hogy progressiv alapon kellene a szegényadót behozni és pedig a következőképpen:

az 1—20 korona állami egyenes adót fizetők nem fizetnének szegényadót, ezenfelül pedig fizetnének: 20—100 kor. 1 százalékot s ebből befolynék 1365 K 56 fill., átlag egy adózóra esnék 50 fillér; 100—200 kor. adónál 2 százalékot; — ebből befolynék 3460 K 98 f.; — 200—300 kor. 3 százalékot, s ebből befolynék 2500 K 19 f., átlag egy adózóra 7 kor.; — 300—400 kor. 4 százalék, ebből befolynék 2346 K 28 f., átlag egy adózóra 15 korona; — 400—500 kor. 5 százalékot, ebből befolynék 2147 kor. 90 f., átlag egy adózóra esik 23 kor.; — 500 koronán felüli adónál 6 százalék, s ebből befolynék 24661 kor. 56 fillér; átlag egy adózóra esik 105 korona. Ily címen tehát befolynék összesen 36482 kor. 47 fillér, amelyhez ha hozzáadjuk a város által segélyezésekre eddig is kiadott 15000 koronát, összesen 51482 kor. 47 fillér állana évenként rendelkezésre a szegényügy ellátására.

Előterjesztette még az előadó, hogy az országban a következő városokban van jóváhagyott szabályrendelet a szegényügyre: Kassa, Győr, Székesfehérvár, Miskolc, Nagyszében, Brassó és Debrecen.

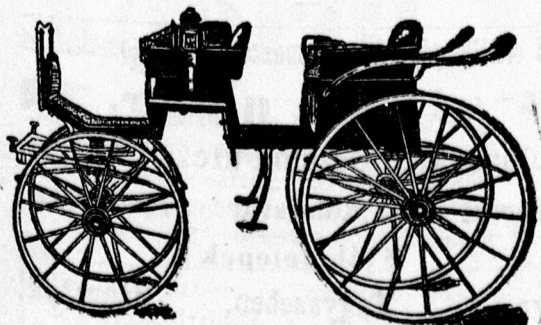
Az előadó részletes jelentését tudomásul vették s köszönetet szavaztak érte.

Ezután kimondotta a bizottság, hogy előterjesztést tesz a tanácshoz, miszerint addig is, míg a szegényadó és szegényügy rendezéséről jelentést tesz, a *bejelentési hivatal* felállítását a törvényhatóságnál vigye keresztül, mert enélkül a szegényügy rendezése teljesen illusorius. Továbbá megkeresi a bizottság a tanácsot, hogy tekintettel a közeledő télre, gondoskodjék a hideg idő beálltára fa, tej, kenyér kiosztásáról és melegedő helyekről.

Felkérték végül dr Cseresnyés Béla előadót, hogy a szegényügy rendezéséről szóló szabályrendeletet sürgősen készítse el.

A kassai Kath. Kör mozgalma a szekularizáció ellen.

Az ev. ref. közpapok szekularizáló indítványára — mint ismeretes — a kassai autonóm kath. kör. adta meg az első választ. Mozgalmat indított a kath. egyetek közt, hogy feliratilag sürgessék az autonómiát, mely az egyház vagyonának és jogainak leghatalmasabb védelmezője lesz. A kassai Kath. Körnek *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszterhez intézett felirata a következő:

Villanyerőre berendezett kocsigyár Vadász és Grósz Nagyvárad,

Szilágyi Dezső-utca 6.
Helybeli és vidéki TELEFON: 445.

Ajánlják elsőrangú gyártmányú kocsijukat, melyekből állandóan dus raktárt tartanak 190
Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Nagyméltóságú Gróf Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Az egész magyarországi katolikuság örömmel szerzett tudomást Excellenciának ismételt nyilatkozatairól a katolikus autonómia ügyében és legteljesebb bizalommal várja Excellenciától az elhatározó lépések megtételét hazánk katolikusai félszázados leghőbb és legigazságosabb óhajtatásának megvalósítására.

Ha a kassai autonóm katolikus kör most az autonómia megvalósításának ügyében kérelmekkel járul Excellenciád elé, az csak abban bírja alapját, hogy ujabban oly aggodalomkeltő tünetek merültek fel közéletünkben, melyek a katolikus egyház autonómiájának életbeléptetését immár elodázhathatlan sürgősség jellegével ruházták fel.

Excellenciád nyilvánosságra is került bölcs és igazságos nyilatkozatából örömmel értesülünk, hogy magas figyelmét nem kerülték el az ev. ref. lelkészek országos egyesületében elhangzott beszédek és az ott elfogadott határozat, mely a békétlenség csóvját iparkodik milliók lelkébe vetni a végből, hogy a katolikus egyház megfosztassék ama anyagi javaktól, melyek közel egy évezreden át a legigazságosabb jogcimen bír és a melyeket mindenkör a hazai kultúra javára kamatoztatott.

Ez a szekularizációs határozat, mely minden jóérzésű ember lelkében megütöztetést keltett, nem áll egyedül hazánk közéletében. A már évek óta lappangó s az utóbbi időben már erősebben is lángra kapott, földosztást ígérő propaganda különösen a katolikus egyházi javakat állítja oda a nép elé, mint a kommunisztikus osztozkodás első objektumát.

A magyar katolikus egyház jogosan birt vágya s ezzel vallási, erkölcsi és egyéb kulturális tevékenységének nélkülözhetetlen feltétele, de nemkülönben hazánk politikai s társadalmi békéje, a lelkek nyugalma s a kulturális fejlődésnek állandósága egyaránt szükségessé teszik, hogy ily bíróságot és békebontó veletlenségekkel szemben álljon egy hatalmas katolikus szervezet, mely épen erejének tudatában nyugodtan és móltóságteljesen tudja a kath. egyház igazait a hit és haza érdekében megvédelmezni.

Ez a szervezet pedig csak a katolikus autonómia lehet, mely az összes katolikusoknak választott képviselői személyében nemcsak jogilag, hanem integy érzelmileg is egyesíténé a katolikus erőket az egyház kulturális munkájára s jogainak védelmére.

Ezek megfontolása bírta rá a kassai autonóm katolikus kör válaszmányát, hogy Excellenciád az autonómia ügyében ismételten tett nyilatkozatainak alkalmából hálásan üdvözlje s legmélyebb tisztelettel arra kérje, hogy az autonómia megvalósításához még szükséges előzetes lépéseket megtenni méltóztassék.

A kassai autonóm katolikus kör 1907. évi szeptember hó 25. napján tartott választmányi üléséből:

Berczelly Jenő,
elnök.

Brudl Fülöp,
jegyző.

A munkások uzsorásai.

Vizsgálat a cipész szakszervezet ellen.

A szakszervezetekről általánosan elismert tény az, hogy azok igen alkalmas eszközök arra, hogy a munkásokat kizsarolják és a beszédett pénzen mézes szavu demagódjaitak hizlalják, anélkül, hogy ennek ellenében megfelelő ellenszolgálatot nyújtanának.

Ennek dacára Nagyváradon még nem volt rá eset, hogy a munkások fel merték volna emelni tiltakozó szavukat az egyesület ellen, annyira félték a következményektől. Most azonban a következményekkel leszámolva egy cipész segéd feljelentést tett egyenesen a belügyminiszterhez a cipész szakszervezet ellen.

A feljelentésben, melyet *Móricz Antal* tett, azt adja elő a feljelentő, hogy a nagyváradai cipész szakszervezet, mely csak a tél folyamán alakult, a tagoktól az alapszabályokban megállapított 20 fillér tagságdíj helyett 50 fillért szednek hetenkint. A díjak fizetése ellen is tiltakozhatnak, mert már a munkaadónál a konkrét esetben a *Moskovits cipőgyárában* levonják a pénzt.

Ezen kívül a munkásokat különböző módon terrorizálják is a szervezet tagjainak vezetői.

A feljelentésre a miniszter elrendelte, hogy a vizsgálatot tartsák meg. *Eleméry Ferenc* alkapitány tegnap kezdte meg ez ügyben a vizsgálatot.

Eleméry Ferenc, *Mendelényi Béla* és *Szűcs Géza* tegnap megjelentek a szakszervezetben és ott a könyveket felülvizsgálták. A könyvekben tagsági díj címén 20 fillér volt bevezetve. A könyvek megvizsgálása után *Eleméry* kihallgatta *Horváth Jenő* elnököt és *Tankó János* pénztárost, akik tagadják azt, hogy 50 fillér tagsági díjat szedtek volna.

Tegnap délután igen sok tanut hallgatott ki *Eleméry* annak bizonyítására, hogy tényleg fennáll-e a panaszos állítása. A kihallgatott tanuk mind megerősítik *Móricz Antal* állítását.

A vizsgálat a tegnapi nap folyamán még nem nyert teljes befejezést s azt ma fogják folytatni. *Eleméry* a vizsgálat eredményéről jelentést fog tenni a polgármesternek, aki a szervezet feloszlátása véget előterjesztést fog tenni a belügyminiszterhez.

Előfizetési felhívás.

Komoly idők előtt áll Magyarország. Ez év őszén kezdi meg az országgyűlés azt a ciklust, amely minden valószínűség szerint fordulópontot fog jelenteni a magyar történelemben.

A kor szükségletei, a változott viszonyok parancsolólag lépnek elénk. A szociális kérdés zörget a kapukon s a félrevezetett tömegek felvonulásakor megre meg a magyar föld. Viharok fenyegetnek s Magyarország minden hű fia aggódva tekint a jövőbe.

Ezt a vihart — nem lehet tagadni — jórészt a sajtó utján idézték fel. Ma már olyan erő rejlik a sajtóban, amellyel tömegeket lehet csatasorba állítani. A sajtó egyik része a magyar haza, a hit és a tisztesség ellen, a másik ez ősi erények mellett bont zászlót.

A tizenkettedik órában áll most a választás sora a magyar közönségen, melyik zászló alá akar állani?

Mondd meg, melyik lapot járatod, ki vagy.

Olyan lapot járatsz-e, amelyik pellengére állítja az ősi erényeket s idegen jövevények zsebe érdekében lábbal tiporja apáink sirját? Olyat-e, amely betör családod szentélyébe s léha szenzációhajhászat kedvéért meghurcolja a magánéletedet, mételet csepegtet a fiatal lélekbe s vakmerően állít valótlanosságokat? Olyat-e, amely a mai forrongó időkben az eszmék és az emberek salakját viszi a táborba a magyarság és a vallás ellen?

Mikor ilyen lapok vannak, akkor kétszeresen szükség van a hazafias keresztény sajtóra. Nemcsak fenn kell tartania az ősi erényeket, hanem az ellenséggel is kell viaskodnia.

Ez a csata nem megy hadsereg és fegyverek nélkül. Hadsereget és fegyvereket keresünk az új negyedév kezdetén; nem magunkért, hanem az eszmékért, melyek zászlónkra vannak írva: a hitért, erkölcsért és magyarságért.

Lapunk előfizetési árai maradtak a régiéek:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 .

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 .

A »TISZANTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

A pécsi kongresszus.

A szabad tanítás pécsi kongresszusán minden szakosztály működésén előkelő részt vesznek a katolikus világ megjelent előkelőségei, élükön *Prohászka* püspökkel, kinek szelleme és óriási tudása előtt a hirhede »mi tudósok« argumentumai eltörpülnek. Mig a szociálisták olyan szónokokat is felléptetnek, akik makogni sem tudnak, addig *Prohászka* mellett a tudományok olyan kiváló képviselői, mint *Platz Bonifác*, *Giesswein Sándor*, *Kiss János*, *Szilvek Lajos* stb. stb. szállnak síkra a vallás és haza védelmében. Érdemes a feljegyzésre, hogy *Alexander Bernát*, *Wolfner Pál* és *Hegedüs István* sokban támogatják *Prohászka*ék felszólalásait *Piklerék* ellen. Az egyetemi *Széchenyi szövetség* szónokai ugyancsak megállják a helyüket, pompás hátvédet képeznek a keresztény és hazafias eszmék szolgálatában. A katolikus tudósoknak derék működése sokat lendített a kongresszus tárgyalásain és megakadályozta azt, hogy a szabad tanítás ügyét kiszolgáltatassák a nemzetközi szociálistáknak.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és
sirkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-uteza 21. sz.
Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Flók telepek: 179

Déva. Nagyszeben, Bánpatak.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador stb. siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

* **Személyi hírek.** *Glac* Antal főispán tegnap Makóra utazott, honnan kedden fog vizsátérni. *Novotny* S. Alfonz főgimnázium igazgató, mint részvétellel értesülünk, betegesen tekinzik, igazgatói tisztségét betegsége tartama alatt dr. *Pász* Sándor fogja betölteni.

* **Október 6.** A nemzet nagy gyásznapját október 6-át üli ma a magyar nemzet. A főgimnáziumban az Eötvös Önképző-Kör még a tegnapi nap folyamán diszgyűlést tartott a következő tárgysorozattal:

Elnöki megnyitó, tartotta Sztaniszlavszky Ervin ifjúsági elnök. »Az aradi vészthelyen« Pósa Lajostól, szavalta: Schriffert Béla VIII. o. t. Ünnepi beszéd, írta és felolvasta: Kiss István VIII. o. t.

»Az aradi pásztor« Agrádi Dezsőtől szavalta: Kovács Dénes VII. o. t.

A 48-as Nép kör ma délután fél 4 órakor tli meg a vértanúk kivégeztetésének emlékét a következő sorozattal:

1. Hymnus.
2. Elnöki megnyitó, tartja: dr. Adorján Emil, a kör elnöke.
3. Október 6. Pelle Jánostól, előadja Nagy Jolán k. a.
4. Emlékbeszéd, az aradi 13 vértanuról, tartja dr. Stokker József, a kör elnöke.
5. Emlékezés 1848—49-re. Illés Bálinttól, előadja Fenesy Irénke.
6. Bujdosók dala, szóló quartet, írta: Novák Sándor, előadják: Huszár László, ifj. Galló János, Karkusz Sándor és Papp Ferenc.
7. Ötvennyolc éve már... Írta: Katona Mihály, előadja Fleisz Elek.
8. Szózat.

* **A megye fegyelmi választmánya.** Biharmegye fegyelmi választmánya e hó 8-án, kedden tartja meg ülését, melyen az előfordult személyi illetőleg fegyelmi ügyekben hoznak határozatot.

* **Borhamisítás ellen.** A belügyminiszter körrendeletet intézett a borhamisítás ügyében a törvényhatóságokhoz, amelyben felhívja a polgármestert, hogy szigoruan utasítsa a rendőrhatalóságokat, miszerint a borhamisításokat a legéberebben ellenőrizze, az alapos gyanuval terheltek ellen a vizsgálat megejtése iránt haladéktalanul intézkedjék, a vonatkozó törvények és rendeletek végrehajtása érdekében különös gondnal és kellő erélyvel járjon el.

* **Uj kórházi segédorvos.** Roskópf Béla elmekórházi segédorvos lemondása folytán megüresedett helyre Glac Antal főispán tegnap dr. Dénes István szigorló orvost nevezte ki.

* **Siremlék a hollódi áldozatoknak.** A nagyvárad vasuti alkalmazottak szivéből meg mindég hiven él a hollódi katasztrófa alkalmával szerencsétlenül járt kartársaik kegyeletos emléke. A saját pénzükön diszes siremléket állítanak fel *Szilágyi* Mór mozdonyvezetőnek a váradvelencei zsidó temetőben levő sírjára, és közös emléket *Broncs* László mozdonyvezető és *Rotthland* András fűtő közös sírjára az olasz temetőben. A siremlékek ünnepeles leleplezése e hó 20-án délután fog lefolyni, mely alkalomra az ország minden fűtőházából vagy háromszázan érkeznek Nagyváradra a kartársak közül. Képvisele lesz az

ünnepelesen a vasutasok országos nagyszövetsége Barok Armin szövetségi titkár és a mozdonyvezetők országos szövetsége Pethő Tivadar szövetségi elnök és dr. Komlóssy Gyula szövetségi ügyész által.

* **Házasság.** *Spitz* Rudolf fiatal nagyvárad kereshető ma, vasárnap tartja esküvőjét Törökszentmiklóson *Krausz* Rózsikával, *Krausz* Menyhért tekintélyes kereskedő leányával. — *Flegman* Armin helybeli kereskedő ma tartja esküvőjét unokahugával, *Fuchs* Irma kisasszonnyal Baján.

* **Az elővezetés költségeit ki viseli?** A honvédelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki minden törvényhatósághoz az elővezetés költségeinek honnan való fedezésére vonatkozólag. Ez ideig ugyanis a póttartalékosok karhatalmi elővezetési költségeit egyes hatóságok magától az elővezetett egyéntől hajtották be. A miniszter most rendeletileg mondta ki, hogy a jövőre nézve ettől óvakodjanak a hatóságok, mert az elővezetés költségei egyedül az ő tárcáját illetik. Egyszersmint elrendelte a miniszter, hogy az esetleg ily címen beszédett pénzek adassanak vissza azoknak, kiktől be lettek szedve.

* **A gyorsforraló áldozata.** A szeszszel alkalmazott gyorsforraló ismét egy emberéletet követelt. Hosszupályiban Bai Borbála szakácsné kávét akart melegíteni a gyorsforralón s az égő szesz belekapott a ruhájába. A szerencsétlen leányt láng tenger vette körül. Mire segélyére siettek, már leégett róla a ruha. Isonyu sebekkel boritva beszállították a debreceni kórházba. Életéhez nincs remény. Még csak 32 éves volt.

* **A Páris-patak szabályozása.** Az egész Olasz városrésze rendkívül fontossággal bír a Páris-patak szabályozása és rendezése, akként, hogy Sztaroveczky utcán végig beboltozott mederben vezetnék a Nagyhidig s ott ömlene a Körözse. A tervek már készen vannak. A költségekhez az összes érdekeltek is hozzájárulnának. A városi tanács az összes terveket beterjeszti a csütörtöki közgyűlés elé azon javaslattal, hogy bízzák meg a tanácsot, miszerint lépjen érintkezésbe a kisajátításra és a hozzájárulásra nézve az érdekeltekkel s ha méltányos megoldás jöhet létre, tegyen jelentést.

* **A tűzifa kimérés ellenőrzése.** Tegnap szemlést tartott a kolozsvári tűzifa raktárban és faaprító helyeken a mértékitelesítő hivatal vezetője, a főkapitány által kiküldött Leitner Márton rendőrbiztos kíséretében. A fakeskedőnél találtak olyan szekér-mérleget, melynek hitelesítése elévült s olyan kimérésre használt mérleget, ami rossz volt. Találtak hibás súlyokat. A raktárakban találtak nagyon sok szabálytalanul rakott tűzifát. Némelyik kereszthe van rakva. Másik rakás nagyon hézagosan, egyik-másik méter a mértéken jóval alul van. Azonban olyan farakásokat is találtak, amelyek szabályszerűen karók közé tömötten voltak rakva, amelyeknél a méretek is minden tekintetben meg voltak. Igen sok fakeskedőnél hiányzik az előírt hitelesített méterrend. A hiányokról a főkapitányságnak jelentéseket tettek. Ezentul váratlanul minden héten történnék vizs-

gálatok a ratárakban. Lemérik a súly szerint eladott lát is, valamint a szállító üres szekeret. A főkapitány felhívásban fogja figyelmeztetni a fakeskedőket a faeladás (rakás, lemérés stb) körül a hatósági rendeletek betartására. Amely kereskedő a faeladás körül kihágást követ el, nemcsak megbüntetik, hanem cselekedetét nyilvánosságra hozzák. Vajjon a nagyvárad rendőrség törődik-e ilyen dolgokkal, amelyek pedig nagyon is belevágnak a legszegényebb emberek zsebébe, mert ezek fizetnek meg legdrágábban mindent. Ilyenfélre nem ér reá a mi rendőrségünk vezetősége, pedig Nagyváradon oly hallatlan mérvben lehet tapasztalni minden téren a visszaélést. Tanulhatna a rendőrség az ilyen példákából. Ez többet érne, mint a drága, de minden eredmény nélkül való tanulmányutak. Nálunk azonban a szegény ember nem számít, legfeljebb, ha szociálista agitátor, vagy sztrájkvezér.

* **Sikkasztó villamos vasuti alkalmazottak.** Nagy Gábor és Popa Elek villamos vasuti kocsivezető kalauzok csütörtök este nem tudtak elszámolni a nap folyamán beszédett pénzzel. Nagy 50 és Popa 34 koronát szedett be szerdán és leszámolás helyett egy korcsmában költötték el a pénzt. Az igazgató a két embernek tegnap reggelig adott időhaladékot a leszámolásra. Nagykék azonban tegnap sem tudtak elszámolni, miért is az igazgatóság sikkasztás miatt feljelentést tett a rendőrségen.

* **A teherforgalom ideiglenes megszüntetése a fiumei vonalon.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Fiumében beállott felhőszakadás-szerű esőzések folytán az áruakadások majdnem teljesen szünetelnek. Ennek következtében Fiume állomáson nagyobb mérvű áru és kocsitorlódás állott be. A hátralék mielőbbi feldolgozása céljából Fiuméba rendelt kocsi-rakomány teherárak felvételét és továbbítását — élő- és romlandó szállítmányok kivételével — folyó hó 3-tól kezdve további intézkedésig megszüntette az igazgatóság. Amint az időjárás javul és a hátralékot feldolgozhatják, ami előreláthatólag néhány nap múlva várható, a korlátozást azonnal megszüntetik.

* **Nem lesz közköltő pótkivetés.** Nagyvárad város ez évi háztartása előreláthatólag deficittel zárul s ezért *Ragány* János főszámvéző azon javaslatot tette, hogy pótlólag még ez évre szavazzon meg a törvényhatóság öt százalékos pótdadót. A pénzügyi szakbizottság ellenezte a pótdadó utólagos megszavazását, hanem azt a véleményt adta, hogy a költségvetés egyes rovatainál felmerülő póthitelt az 1907. évben más rovatoknál elért megtakarításokból és bevételekből fedezzék s ha ez nem lenne elég, az 1908. évi költségvetésben gondoskodják annak fedezéséről a törvényhatóság. A városi tanács a pénzügyi szakbizottság véleményének elfogadását javasolja a csütörtöki közgyűlésnek.

* **Szüretelnek már.** A szüret kezdete a nagyvárad hegyen hivatalosan október 14-re van kitűzve, azonban már addig is sokan le-szüretelnek, holnap és a jövő héten pedig még többen szüretelnek, mert félnek, hogy később beköszön az őszi esőzés, amikor térdig érő

Agárdi István

mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen **butorfestésekre** igen nagy súlyt fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletre kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanuló felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

Tisztelettel **Agárdi István**, mázoló és butorfestő.

sárban lehet csak a hegyen járni. Az iskolákban is sok zavar van amiatt, mert ha ezen a héten nem adják ki a szüreti szünetet, a jövő héten már nem lesz rá szükség.

* **Siketnémák halála.** Gróf Ferec debreceni prépost-plébános az ottani siketnémák javára 1000 korona alapítványi összeget juttatott az igazgatóságához. E humánus szívről tanúságot tevő jó cselekedetet ment megköszönni a siketnéma intézet tanári testülete: Oláh Károly kulturtanácsnokkal s néhány siketnéma növendékkel, hogy egyben nevenapján is üdvözölje az irgalmas szívű főpapot. A növendékek nevében egy volt siketnéma, *Bezerédi József V.* osztályos növendék üdvözölte a közszeretben álló s minden nemes ügyet szíven viselő lelkipásztort, kívánva neki számos boldog névnapot s megköszönve azt a szép adományt, amely idővel meggyarapítva, ismét egy néma ajkat lesz hivatva megszólaltatni. Gróf Ferenc megköszönte az óvációt s további támogatásáról biztosította az intézetet.

* **Félarú vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása az 1908-ik évre.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére félarú vasutijegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre f. évi október hó 15. étől kezdve kiállítatnak. A jelenlegi igazolványokba kapcsolt arcképek az új igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igényjogosultnak új arcképet kell benyújtania. Az arckép az előlap alsó szélén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által névaláírással ellátandó. Az igazolványok kiállítására egyedül a magyar királyi államvasutak igazgatósága illetékes, miért is a kezelési illeték fejében igazolványonként fizetendő egy korona postautalvánnyal a magyar királyi államvasutak főpénztára címére (Budapest VI. Andrassy-ut 75.) küldendő. A postautalvány szelvényén az összeg pontosan megjelölendő.

* **A hollódi katasztrófa mozdonyai.** A hollódi vasuti katasztrófa alkalmával erősen megrongálódott 5221. és 5194. számú mozdonyokat Debrecenbe szállították annak idején az ottani vasuti gépműhelybe kijavítás végett. A mozdonyokat már kijavították és azok tegnap kerültek vissza a nagyváradi vasuti állomásra. A magyar államvasutak vállalatának az erősen megrongált gépekre dicséretes gondja volt, de katasztrófa három áldozatának családjáról még mindig nem gondoskodott.

* **Kanyaró Bakonszegen.** Bakonszeg község, mely a sárréti járásban fekszik, 1617 lelket számlál. A községben már a múlt hó végén több gyermek betegedett meg kanyaróban annélkül azonban, hogy erről a hatóság közegének tudomása lett volna. A járványban szenvedő gyermekeket a szülők továbbra is küldték iskolába, mert a bajnak nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget. A megbetegedett gyermekek az iskolában megfertőzték az összes tanulókat, úgy hogy ma már *ötvennyeg* gyermek fekszik kanyaróban megbetegedve. A gyermekek megbetegedése végre is magára vonta az előljárási figyelmét is és jelentést tettek a járási főszolgabírónak. Dr. Bakats Béla főszolgabíró a jelentés folytán dr. Gyulay László járási orvost küldte ki a községbe. A járási orvos összesen 40 gyermeket talált kanyaróban megbetegedve s ezen kívül 14 olyan gyermeket talált, akiken a kanyaró még ugyan nem hatalmasodott el, de ép oly gyógykezelést igényelnek, mint a többiek. Az orvosi jelentés alapján a főszolgabíró elrendelte a szülők ellen a vizsgálat megindítását, melynek folyamánként szigorúan fogja büntetni a gondatlan szülőket, kik ennyire veszélybe hoztak egy községet. A főszolgabíró azonnal megtette a kellő intézkedéseket. Az iskolát bezárta s laká-

sokat dezinficiáltatta. A fellépett járványról az alispánnak is tett jelentést a főszolgabíró.

* **Egy magyar találmány.** Az egész világra szóló szabadalmat nyert magyar találmány, melynek címe *»Fáték abc«* igazi feltűnést keltő. Valóságos zárandoklás van a Magy. Keresk. Közlöny hirlap és könyvkiadóvállalatnál, (Budapest, VII. Dohány-utca 16.) ezen játék abc megszerzése végett. Szinte mesészerű, hogy egy 5-6 éves gyermek, aki életében betűt sem látott, egy óra alatt folyékonyan tudja az abc-t.

* **Olyan törekvés** föltétlenül megérdemli támogatásunkat, hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezúttal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ödön mag-nagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akeióját folytatja, t. i. a *természettől arankamentes* lóhere és lucerna magért nemcsak a napiárnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető árnál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyén valónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner-céggel, még pedig minta melléklésével, ha arankamentes lóhere vagy lucernamag felett rendelkeznek.

KECSKEMÉTI friss befőttek, cukrozott déli gyümölcs, különféle cukorka és mindennemű idei csemege, árut friss minőségben **PETROVICS MIHÁLY**, fűszer- és csemege üzletében Nagyvárad, Fő-utca kaphatók.

* **Hangok a gyermekorból.** A lázas hajsza, a nyugtalan emberi küzdelem, amely az embert oly korán öreggá teszi, kevés időt enged az embernek, hogy a gyermekkori szép napokra visszapillantasson. Annál örömteljebb, de egyuttal fájóbb is, ha az ember kevés számú pihenő órában a régmúlt gyermekévekre tekint vissza. Olyan ez a visszaemlékezés, mint az orgonabugás és az elhaló harangszó. A karácsony a maga megszentelt gyönyöreivel meglevenül az emlékezetben és ha csak rövid időre is, visszavarázsolja élénk a rég eltűnt időket. Ezt a megemlékezést tartja bennünk ében a karácsonyfa-angyal csemettyű néven ismert ujdonság, amelynek forgalombahozatala a cs. és kir. udv. szállító: Konrad János Brűx, 2028. sz. érdeme. Felhívjuk lapunk t. olvasóit a ma megjelent hirdetésre, melyből minden közelebbit erről a bájos ujdonságról megláthatnak. Gazdagon ábrákkal ellátott árjegyzéket küld fentebbi udvari szállító cég kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve.

IRODALOM.

Az Egyházi Közlöny (szerkeszti *Ge-rely József*) XIX. évf. 40. számának tartalma: A Janusz-politikus. — Egyetemes egyház: A novemberi zárandoklatokat is felfüggesztik. — A Tyrrel-ügy. — Szent Januárius vérenek csodájához. — A Katholikus Sajtóegyesület. — Tisza István a szekularizációról. — A kassai katolikus kör akciója az autonomia ügyében. — A görög-keleti magyar nemzeti egyház szervezése — időszerű kérdések: X. Pius pápa enciklikája a modernisták tanairól. (III.) — Vallástani: Petrovics Emil. A II. müncheni hitoktatási tanfolyam. (Első nap.) — Egyházi arcképek: Hámon József prelátus-kanonok †. — A hét krónikája. — Irodalom: I. Dr. Stommer Viktorin, II. Németh Ernő, dr. Prohászka Ottokár, Modern katolicizmus. — A hét világirodalmából. — Közgazdaság. — Személyi hírek és apróságok. — Mement. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15. sz.

TANÜGY.

A Biharmegyei tanító egyesület közgyűlése.

A Biharmegyei Tanító-Egyesület tegnap tartotta a vármegyeház nagytermében évi rendes közgyűlését. A gyűlésen a királyi tanfelügyelőség személyzetén kívül mintegy 200 tag vett részt. Magát a gyűlést nagy harcok előzték meg, mivel a tanítószög nagy része az egyesület eddigi vezetőségének működésével nem volt megelégedve.

A gyűlést a Hymnus elénekklésével kezdték és a Szózáttal fejezték be. Ami a nemzet e két imádsága közé esett, a következőképen folyt le:

A gyűlést *Gábel* Jakab az egyesület alelnöke nyitotta meg. Beszédében vázolta a lépő tisztikárnál a fizetésrendezés és egyéb a tanítószögöt érdeklő ügyekben szerzett érdemeit. Azután előterjesztette az állandó választmány-nak azon javaslatát, melyben indítványozza, hogy gróf *Apponyi* Albert vallás és közoktatásügyi minisztert, valamint *Glac* Antal főispánt és *Rimler* Károly polgármestert a tanügy terén szerzett érdemeikért az egyesület disztagjaivá válassza.

A gyűlés kitörő lelkesedéssel egyhangulag magáévá tette a választmány javaslatát s ezenfelül a kultuszminisztert egy megleghangu táviratban is üdvözölte.

Majd a tisztújításra került a sor. Szavazás csupán az elnöki állás betöltésénél volt. A régi gárda emberei *Gábel* Jakabot, az ellenpárt pedig *Rátkay* Józsefet jelölte. Az eredmény az lett, hogy *Rátkay* Józsefet óriási többséggel, 118 szóval 40 ellen elnökké választották.

Alelnökök lettek: *Horváth* István és *Nagy Imre*, főjegyző: *Szentkúrszty* Tivadar, jegyzők: *Deutsch* Dávid és *Nagy* Dezső, pénztáros: *Kovács* János, könyvtáros: *Domokos* Andor, muzeumőr: *Magdics* Károly. Választmányi tagok lettek: helybeliek *Szűts* Izsó, *Kristóffy* Gyula, *Mártonffy* Zoltán, *Bitzó* János, *Sebestyén* Dezső, *Recht* B. Zsófia, *Matkó* Béni, *Radóné* F. *Debora*, *Páll* Ilona, *Huszár* László, *Schlesinger* Márk, *Ország* Anna. Vidékiek: *Karácsony* József, *Borsos* József, *Géher* Lajos, *Herman* Mózes, *Döme* Sándor, *Csily* István, *Borbély* Lajos, *Szöcs* Emma, *Simay* Lajos, *Eszenyi* Károly, *Szabó* János, *Szirák* Béla.

Számvizsgálók: elnök: *Szűts* Izsó, tagok: *Karácsony* József és *Szabados* Pál. A tisztikar régi tagjai közül csupán *Kovács* János pénztárnokot választották meg újra.

A tisztújítás után *Rátkay* elnök szép beszédben köszönte meg úgy a maga mint a tisztársai nevében is az előlegezett bizalmat s ígerte, hogy tőle telhetőleg mindent elfog követni, hogy az egyesület virágozzék.

Azután a tagoknak már a gyűlés előtt megküldött új alapszabály tervezetet tárgyalta le és fogadta el a közgyűlés.

Sok szó esett az alapszabálytervezetnél arról, hogy a fakutativ-e, vagy kötelező legyen e a temetkezési osztályba való belépés. Hosszas eszmecsere után a kötelező belépést fogadták el, még pedig oly módosítással, hogy 300 tag után 200, 400 tag után 250. 500 tag után pedig 300 korona lesz a temetkezési járuléka. Halálesetenként pedig 1 korona fizetendő, eddigi 2 korona helyett. Az egylet hivatalos lapja a *»Biharmegyei Népmivelés«* lesz. A gyűlés még több apróbb ügy elintézése után délután 3 órakor ért véget.

Utánna az *»Európa«*-szállóban kedélyes ebéd volt, melyen tömördek felköszöntő hangzott el. A tanítószög lelkesen ünnepelte *Apponyi* minisztert, a kir. tanfelügyelőt, az új elnököt és tiszti karát.

EGYESÜLETEK.

Kolon a legényegyletben.

A Nagyváradai Katholikus Legényegylet ez őszi folyamán is megnyitotta táncfolyamát, melynek vezetésére ezúttal Antal Antalné okleveles táncitanító úrnagyságát sikerült megnyerni.

A tanítás hetenként vasárnap, kedden és csütörtökön este 8 órától fél 11 óráig történik.

A tanítás díja 12 korona, egyleti tagoknak 10 korona, melynek első része beiratáskor, második része október 20-án fizetendő.

Október 20-tól résztvehetnek a tanításon ismétlődők is, kik fél díjat fizetnek.

Ugyancsak október 20-tól vasárnaponként nagykolon, melyre kolonisták és egyleti tagok 30 fillér, mások 1 korona hozzájárulási díjat fizetnek; hétköznapokon pedig tovább folyik a nagyboszton, az új négyes és egyéb divatos táncok tanítása.

November 24-én lesz a kolonbál az egylet helyiségeiben külön meghívó és díjszabás mellett.

Igazságszolgáltatás.

Kinevezés. A nagyváradai kir. főügyész felügyelete alatt álló nagyváradai kir. törvényszéki fogházhoz fogházórré *Gségi Imre* hegyközsáldobágyi lakost nevezte ki.

NYILTÉR.

Óvás!

Értesítjük a t. közönséget, hogy ismert gyártmányaink **egyedül és kizárólag**

REICHARD ÁRUHÁZA

cégnél kaphatók, miért is kérjük kalapszükséglet esetén azt onnan beszerezni.

Tisztelettel:

Pichler Antal,
cs. és kir.
udvari kalapgyáros.

Ita J. Henrik,
cs. és kir.
udvari kalapgyáros.

Sürgős értesítés!

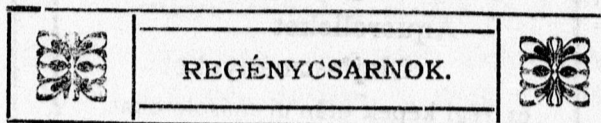
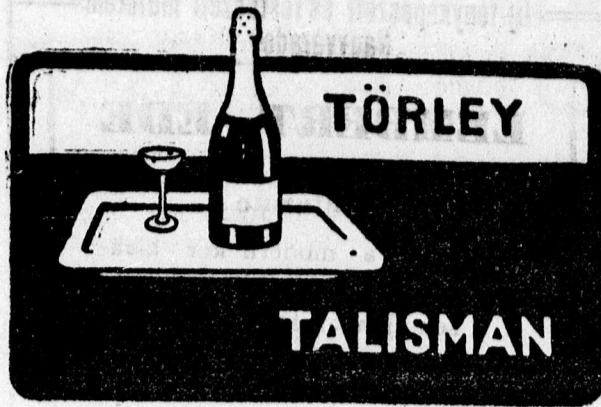
Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelenleg Bémer-téri bódében levő **Kobrak-féle cipőraktár teljesen feloszlik** és az összes raktáron lévő cipő árukat minden elfogadható árban elárusítjuk.

Mint hogy ilyen kedvező alkalom csak ritkán kínálkozik, kérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlásait mielőbb eszközölje, míg a készlet tart.

Teljes tisztelettel:

Eigner Ede és Társa.

Berendezés eladó. Telefon szám 695.
Csak november 1-ig.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Írta: **Daniel András.**

(Franciából.)

42

VI.

Egy titkos rendőrügynök regénye.

Egy szeptemberi reggelen, az Offemont-utca sarkán, megállt a Madeleine felől jövő tramway és egy fiatal leány szállt le onnan.

Mint a távolba vágó, zöld lombra, levegőre áhihozó kis madár, könnyedén ugrott le a kocsi-ból az öntözés által nedves utca faburkolatára és fejét a Malesherbe-tér felé fordította, ahol az ég selymes kékje alatt a gesztenyefák lombjait rozsdaszínűre festette az őszi.

A tramway utasai, főleg a férfiak követték tekintetükkel a vonzó teremest, aki láthatólag a külvárosok egyik virága volt, de pompás virág, amelyből az a különös bódító illat áradt, amit jogosan lehetne »párisi«-nak nevezni.

Magos, kecses alaku husz-huszonöt éves leány volt üde arccal, hamiskás szemekkel; a dereka karcsú volt, a csipői és vállai szélesek, a teste hajlékony és lengő, az ajka nagyon hamar mosolygott és mint tulérett piros gyümölcs, mely meghasad és mutatja a tejfehér magot, látatta a pompás fogakat. Dus, lesimíthatatlan haj, nehéz kontyba csavarva, igyekezett kiszabadulni krepp csokorral diszitett, kis fekete túll kalából, ami nagyon szerény fejdísz képezett e kihívó archoz. Nagyon egyszerű, hasonlóan fekete ruha tapadt a szembeszökő formás testre. A leány magaviselete és arckifejezése nem hagyott kétséget az iránt, hogy a leány nem tisztességes. De azért valami ördögös, egészségtől duzzadó életkedv, egy árnyalata az étvágynak, valami bűnös vonzerő, népies, fesztelen körvonalak, kissé kétes figyelmet ébreszthettek e fiatal, gyászruhás nő iránt, aki jómódu munkásnőnek látszott lenni.

Midőn a járdára lépett, szemben találta magát egy harminc év körüli férfival, aki egy kereskedő egéd eleganciájával és kellemes kül-sővel birt, kabátja gomblyukában rózsát viselt, és a fiatal leányt olyan mozdulattal köszöntötte, mint azt valószínűleg a Glacière vagy Ménilmontat színházakban tanulta el.

A fiatal leány tekintete elárulta, hogy ennyi báj nem maradt észrevétel nélkül; de azért így szólt:

— Uram, az ön viselete nem méltó egy galans emberhez — és mielőtt még a férfi ellentmondhatott volna, folytatá: — Ön olyan comme il faut néz ki, hogy udvariasan szólok önhöz. Más valakivel azonban nem sokat válogatnám a szavaimat. Csak a hülyék merészelhetnek kompromittálni valakit, ha arra feljogosítva nincsenek.

Ezt a legkevésbé sem akadémikus mondatot olyan mosoly és szempillantás kísérte, ami képes volt a kissé heves kifakadást ellensúlyozni.

— Isten ments, hogy önt kompromittálni akarnám, kisasszony!

— Es mi egyebet tesz? Talán azért van itt, hogy megszámlolja a legyek szemeit?

— Ez kevésbé kellemes lenne, mint az önéit nézni.

— Hízogó! — kiáltott fel a kisasszony megzavarodva a két meleg tekintetű barna szem ingerlő merészségétől.

— Jól tenné, ha az orvoshoz menne.

— De hiszen nem vagyok beteg!

— De igen... sajátságos hóbort, minden reggel strázsát állani itt. Mit szól hozzá a gazdája?

— Nekem nincs gazdám!

— Nem úgy, mint nekem! Maga szerencsés egy ember!

— Az vagyok, mert ön ma beszélni kegyeskedik velem.

— Oh! az nem fog sokáig tartani. Használja ki az alkalmat. Csak azért szólok ma önhöz, hogy megkérdezzem, meddig fog még utánam szaladgálni?

— Ha megengedi, nagyon sokáig, erről felelek. Megfizethetlen nekem, ha ezt a szép fejet láthatom!

— Hallja... az én fejem nem eladó.

Már tévozóban volt, de a fiatalember olyan alázatosan kért bocsánatot, hogy még egyszer megállt és így szólt:

— Nagyon jól tudja, hová megyek. Elég régóta leskelődik utánam. Ha abból a házból beszélgetni látnának önnel, elveszteném az állásomat, azt elgondolhatja.

— Abból a házból!... De hiszen az a ház üres. Az uraság nincs honn, még pedig okkal.

— Az igaz. Malbois márkí halála elég föltűnést okozott. Az én szegény urnóm pedig nem akarja többé lábát férjének palotájába benni. Ez az oka éppen, hogy nekem annyi a dolgom... Az egész kelengyét, minden apróságát, amit már ide küldtek, ki kell választanom, becsomagolnom, mielőtt a házat eladják.

— Látja tehát, hogy senki sincs itt, aki ellenvetést tehetne.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 5.

Osztrák hitelrészvény	— —	651.50
Magyar hitelrészvény	— —	750.25
Leszámitoló bank	— —	492.—
Rimamurányi	— —	54.25
Osztrák-m. államvasuti részvény	— —	660.25
Közuti vasut	— —	542.75
Városi villamos vasut	— —	287.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1907 okt. 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	111.20
Magyar koronajárdék 4%	— — —	93.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	82.30
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	93.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	— — —	189.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	144.—
Osztrák járdék papirban	— — —	97.25
Osztrák járdék ezüstben	— — —	98.25
Osztrák járdék aranyban	— — —	116.—
Osztrák korona járdék	— — —	97.25
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	18.15
Magyar hitelbank részvény	— — —	750.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	652.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	660.—
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	19.12
Német birodalmi márka	— — —	117.77
London vista	— — —	240.67
Páris vista a	— — —	95.20
70 márkás arany	— — —	23.52

A miniszter a kisgazdákért. A mostani szük esztendő sok helyen még Bihar megyében is annyira rossz termést hozott, hogy a gazdáknak még vetőmag sem maradt meg a jövő évre. A községek a rettenetes bajon úgy akartak segíteni, hogy kérelemmel járultak a földművelésügyi miniszterhez és kérték, hogy a vetőmagot vagy pedig megfelelő pénzügyi segítséget nyújtson a gazdáknak. A földművelésügyi miniszter újabb leíratot intézett a főispánhoz és tudatja, hogy a községek kérelmét teljesíti. A tegnapi érkezett leíratban a földművelésügyi miniszter 3000 korona adományozását jelzi. A háromezer korona a következő községeknek lesz kiosztandó: Bihardioszeg, Szentandráshely, Berettyóújfalú, Biharnagybajom. A földművelésügyi miniszter által adományozott pénzen csakis vetőmagot szerezhet be a község, melyet aztán a kisgazdáknak fognak kiosztani.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA.

Dr. Rácz Ödön
Sanatoriuma és
vizgyógyintézete
(ezelőtt Politzer-fele)

Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-utca, 7. szám.
Telefon 693.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebetegek kivételével.) Vizgyógyászati, villanygyógyászati, villanyfürdők, szénsavas-törpefűző. Asványfürdők, forró légekkel, gőz szekrény, pöstyéni iszapkúra. Inhalációk. Vibrációs masszázs, Soványító és hízó kúra.

Javalva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor, bél-, szív-, tüdő és légzőszervek bántalmái, izületi-, izom-, idegcsúznál kitűnő gyogyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3-5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr Rácz Ödön,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

130

PÁL SÁNDOR

épület-, portál-, diszmű- és butor
asztalos mester.

Rákóczi-ut 10 és Szaniszló-u. 2 sz. Stern palotában.

Elfogadok minden ezen szakmába vágó munkákat úgy mint épületek, portálok, üzletek, gyógyszerárak berendezését a legkitűnőbb szaktudással, ugyszintén átalakításokat és butorok javítását, fényezését igen szolid árak mellett hivatkozom városunk intelligenciájának több elismerő nyilatkozatára, ezért is kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bizalommal felkeressen kegyeskedjenek, egy levelező lap általi meghívásra bár hol megjelenek és költségvetéssel díjtalanul szolgálak.

Kiváló tisztelettel

Pál Sándor,
speciális szakiparos.

228

Uj fényképészeti és festészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE
fényképészeti és
festészeti műterme

mely a modern kor kivánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Györfi-ház) megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquerelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtszta
sárgert
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 248

özv. dr Deákné
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 2. sz.
FOGMŰTERMÉBEN
készít legjobb amerikai
anyagból fogakat és végez
minden ebbe a szakmába
vágó műveletet.

Az uri társaságok

kedvelt pezsgője!

Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben

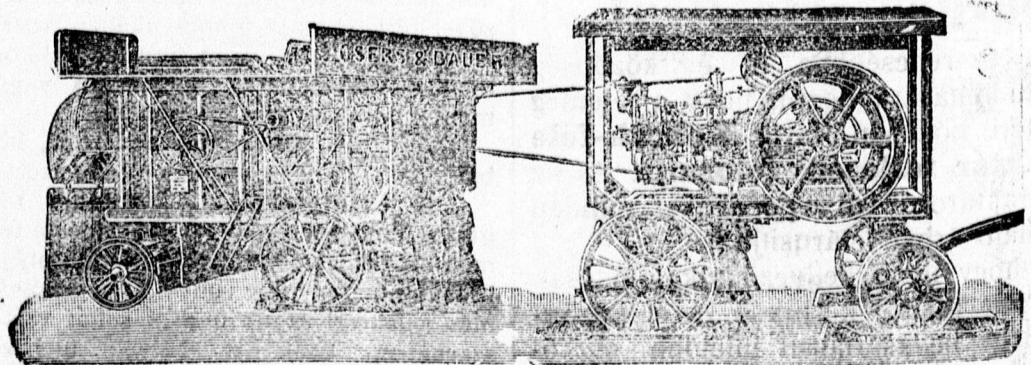
30

Oser és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja kitűnő hírnévnek örvendő benzin lokomobiljait benzin lokomobilos cséplőszelvényeit és

szivógáz-motorait.

1-2 fillér üzemköltséggel. Elismert elsőrendű gyártmány! Szolidtömör kivittel!

Kitűnő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

14

Kitüntetve I. díj és oklevéllel.

Szikszay József

műhangszerész

hegedűkészítő specialista.

NAGYVÁRAD,

Nagy-Sándor-utca 1. szám.

Mindennemű hangszerek készí-
tetnek és javíttatnak jutányosan, mű-
vésziesen.

Kitűnő német és olasz húrok.

Réz és fa fuvó hangszerek,

Gramophon és harmonium javítás.

Ajánlom hangszereimet az összes tan-
intézetek figyelmébe.

224

Butor kiállítás.

az Első Nagyváradi Műbutor-gyárban
Fő-utca Guttman-házban

Kádár fűszerüzlet mellett

Az egész emeleten teljesen berendezett
szobák, hálószobák keményfából 320 ko-
ronától, ebédlők 380 koronától, salónek
460 koronától.

Zongorák, pénzszekrények és min-
dennemű berendezési tárgyak.

Szigoruan szabott saját gyári árak.

Vidékre kívánatra költségvetést vagy utazómat
teljes mintákkal saját költségemre küldöm.

Szíves megkeresést kér

Büchler Márton, butorgyáros.

Fő-üzlet és iroda: Fő-utca, Guttman-
ház. Fiók-üzlet: Szent László-tér,
200 Holdas-templom mellett.

Gyár: Menház-utca 3. Telefon: 421 626.

Értesítés.

Ár frt

Egy duplafedelű
valódi schweici
(perfekta) tula
ezüst óra . . . 19.—

Egy duplafedelű omega óra . . . 13.50

Egy duplafedelű ezüst óra pontosan
regulázva . . . 5.75

Egy valódi tula ezüst óra anker szer-
kezettel 7.—, cylinder szerkezettel . . . 6.50

Egy jó erős nikkel óra . . . 1.80

Egy jó duplafedelű nikkel óra . . . 2.50

Egy legjobb minőségű ébresztő óra . . . 1.80

Egy inga óra ütő szerkezettel . . . 9.—

Egy ütő inga óra kisebb minőség . . . 5.—

Egy iroda óra . . . 3.—

Egy fali óra . . . 2.50

Ékszeresek bámulatos olcsó árban
kaphatók:

FERDERBER TESTVÉREK

Színház-utca, 4. (Adorján-ház.)

Kossuth-utca, (Káptalan-ház.) 71

Bihar-kávéházzal szemben.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3.4 watt fogyas-
közönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, honlyos (matt), szines
fényképző-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyer-
tyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
árlámpák árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló
szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Gyönyörű látványosság!

Bejegyzett minta. Törvényesen védve.

A karácsonyfa legszebb dísz,

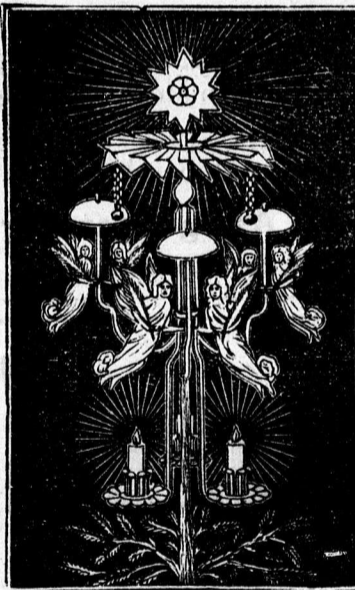
amelynek egy kereszténycsaládban sem volna szabad hiányoznia
az általam javított

1. sz. ragyogó karácsonyfa angyal-csengő,

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas.

Kifogástalan működésért szavatosság.

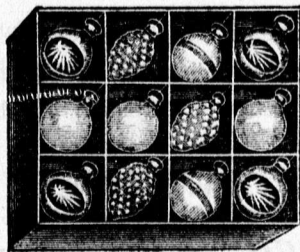
A legkisebb és a legnagyobb karácsonyfa is azonnal megerősít-
hető. Az asztalra helyezve, mint asztali csengő is használható. A
meleg kályhára téve, gyertyaláng nélkül is működik. A három
gyertya melege a szerkezet lendítő kerekét mozgásba hozza és ez
által a rajta alkalmazott javított acélpálcák a három harangra
ütve, kellemes, ezüstös harang-
szót hallatnak, áhítatos kará-
csenyi hangulatba ringatva
ifjút és aggot egyaránt. Ára
csomagolás és használati uta-
sitással darabonként **K. 1.50.**

8 drb K 4.25 | 9 drb K 12.—
4 > > 5.50 | 12 > > 15.—
6 > > 8.— | 24 > > 29.—
36 drb K 43.50
50 > > 58.—
100 > > 112.—

**2. sz. Ugyanaz a kará-
csenyfa-Angyal-csengő
lelegezűsabb, legfino-
mabb nikkelezett kivitel-
ben,** csavart haranglábakkal,
**3 ragyogóan fénylő ezüst
Lametta-virággal,** mely vi-
rágok a gyertyák meggyújtása
után csodaszép fényuga-
rakat lövelnek szerteséjjel.
Ára kartonban, használati uta-
sitással darabonként **K. 2.**

6 drb K 5.50 | 9 drb K 15.50 | 36 drb K 57.50
8 > > 7.25 | 12 > > 20.25 | 50 > > 77.50
4 > > 10.50 | 24 > > 39.50 | 100 > > 150.—

Legújabb Üveg-karácsonyfadísz

12 drb válogatva, gondosan kartonba
csomagolva, a tárgyak nagysága és
kivitele szerint K —.40. —.60 —.70
—80, 1.—. 1.20, 1.50, 2.—, 6 drb.
Kartonban a tárgyak nagysága és
kivitele szerint K —.75 —.90, 1.—
1.20, Lametta (Angyalhaj) ezüst
vagy arany, borítékonként K —.10.
Dió-drót 100 drb K —.20. Üveg-

golyó láncok 1, 1/2, 2-2 m. hossza golyók nagysága szerint
K —.90 —.95 1.20, 1.40. Karácsonyfa-gyertyácska, 24 db
kartonban K —.50 nagyobb 15 drb kartonban K —.58, Gyer-
tyatartó tucatja K — K —.50.

Karácsonyi jutalom.

Mindazon t. vevőim, akik szeptember 1-től november 30-ig
terjedő időben levélbelileg legalább K 40.— értékűt egyszerre ren-
del, karácsonyi ingyenjutalmul egy 4843. sz. Riadó ébresztő
órát éjjel világító számlappal és egy 1908. évre szóló naptárt ingyen kapnak hozzácsomagolva.

Becszerelés megengedve vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva.

Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. A rendelés legelőnyösebben a
postautalvány szelvényén eszközölhető. A rendelő levélben vagy rendelő lapon azonban feltétlenül
megjegyzendő, hogy utánvételes szállítást kíván-e a rendelő, vagy pedig a rendelés összege postautal-
vánnyal elküldetett-e? Minden rendelésnek érdekében áll rendelését a lehetőség szerint decem-
ber 15-ike előtt beküldeni, mert tgszszalat szerint a postán dec. 15-ike után az óriási torlódás követ-
keztében a szállítás nem eszközölhető oly gyorsan, mint rendes forgalom mellett. A megrendeléseket
idejekorán intézzük az

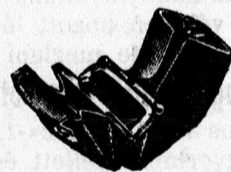
Első óragyárhoz Konrad János es. és kir. udvari szállító. Bruk 2028. sz. (Csehország.)
Kérje több mint 3000 ábrát tartalmazó főárjegyzékemet, amely bárkinek azonnal ingyen és
bérmentve megküldeték.

5 korona

egy valódi svájci Roskopf-rend-
szerű szabad. horgony remontoir
óra masszív, szolid rugóvédővel.
Svájci horgonymű valódi ólomvéd-
jeggyel ellátott nikkeltekóban, sarnir-
fedéllel, kerekded kávéval, 36 óráig jár
(nem 12 óráig járó óra) diszes és ar-
nyozott mintákkal, legpontosabban
szabályozva, 3 évi kezességgel,
darabja K 5.—, 3 drb K 14.—. Perc-
mutatóval K 6.—, 3 drb K 17.—.

Dus választék főárjegyzékemben.

7223. sz. Pénztárca egy darab világos-
barna szattyánbőrbeli, aprópénztárcával,
4 retesszel, rugós belsőkávéval, nikkel-
zárral 9 cm. hosszú, 6 cm. széles K
1.50.

7202. sz. Olcsó, jó pénztárca egy
drb. erős, sima bőrből készítve első-
rendű marhabőrccsattal, 4 retesszel,
papírpénztárcával, 3 zárral, 9 cm. hosz-
szu, 6 cm. széles K 1.35.

Jobb pénztárcák:

K. 1.85, 2.10, 2.80, 3.10, 3.50,
3.80, 4.20 és feljebb.

Tessék árjegyzékét kérni!

JÁTÉK
abc

MELY A GYERMEKET EGY ÓRA ALATT
MEGTANITJA AZ ABC-RE.

A MAGY. KERESK. KÖZL.
HÍRLEK ÉS KÖNYV-ADÓVÁLLALAT KIADÁSA
BUDAPESTEN

Hatvan perc alatt megtanulja az abc-t.

A világ legnagyobb találmányai a veletlennek köszönhetőek létrejöttüket.

Egy találmánnyal állunk szemben, melyet szintén a véletlen hozott létre s amely egyszerűségével szinte meglepi az ember.

Vegyen maga mellé egy öt éves gyermeket, adja kezébe a „Játék abc-t”, maradjon hatvan percig a gyermek mellett és utasítás szerint játszó a betűkkel. 242

Csodát fog látni,

mert a gyermek hatvan perc alatt az egész abc-t ismerni fogja.

Jó t e m é n y.

Igazi jótétemény ez a „játék abc”, mely pompás 10 színben előállított litografiai kivitelben van kísértve, 23 remek színes képpel és az ára bérmentve szállítva 75 krajcár.

Megrendelések a **Magyar Kereskedelmi Közlöny** hírlap- és könyvkiadóvállalatához küldendők Budapest, Dohány-utca 16—18. Ha ezen műből egyszerre 3 példányt rendel 2 frt 25 kr. helyett, 2 frt ba számítjuk.

Magyar királyi államvasutak.

210568—907. sz.

Pályázati felhívás.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága által elfoglalt VI. Andrassy-ut 73—75 sz. házban szükséges falvakolat javítási munkák végzésére nyilvános pályázatot hirdetünk

A feltételeket tanulmányozó ajánlati iv és a költség számítások a rendes hi-

valos órákban a magyar királyi államvasutak Igazgatóságának A I. é. ügyosztályában (Andrassy-ut 73. sz. földszint 26. ajtó) kaphatók.

A feltételeknek megfelelően kikötött és sajátkezüleg aláírt ajánlat egy koronás, a mellékletet képező költségvetések ivenkint 30 filléres okmánybélyeggel ellátva, legkésőbb f. év október 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága A I. é. ügyosztályában nyújtandók be s a lepecsélte boríték: »Ajánlat a VI. Andrassy-ut 73—75 sz. házban végzendő falvakolat javítási munkákra« címzéssel láttandók el. Az ajánlatok ugyancsak október hó 22-én fognak nyilvánosan felbontatni.

A bánatpénz 150 koronában állapított meg. Ez a bánatpénz legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, tehát f. év. október hó 21-én déli 12 óráig készpénzben vagy év-dékképes értékpapíroiban a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrassy-ut 75. szám földszint) teendő le.

A letéti jegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel vagy elkésve nyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatoknak betartásával állíthatnak ki, végre, a melyeken vakarások vagy javítások fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett szabadon dönthessen.

Budapest, 1907. október hó. 2-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Pénz!

Olesó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja é. financoiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

A legjobb hirdetés. E hónapban jelenik meg.

A »Nagyváradai Katholikus Legényegylet« e hó folyamán közreadja az 1905—6-ik évfolyamán tartott előadásait 24 iv terjedelemben. E kiadványával gyakorlati célt is tart az egyesület szeme előtt, midőn könyve végén hirdetési mellékletet ad. Ezért ezuton is felhívja Nagyvárad szolid iparos és kereskedő cégjeit, használják fel az egyesület kiadványának hirdetés mellékletét, melyet jutányos áron bocsát rendelkezésre és széles körben terjeszt el városunkban, a megyében, sőt az egyesületek utjan az egész országban.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult **köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölés** sölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.** Mindennapi szétküldés.

Feuerabendt Gusztáv

— műfestészeti és vegytisztító intézete —

NAGYVÁRAD, a városi Bazár-épület-

ben, színház oldalon.

Ajánlja berlini módra festését és tisztítását. Mindenemü férfi- és női öltözeteknek, valamint bali ruháknak a legjobb és legpontosabb elkészítését.

!!Nagyváradon egyedüli e szakmában!!

Olesó árak! — Gyors szállítás!

Feuerabendt Gusztáv

281

speciális vegytisztító

a városi Bazár-épületben, színház oldalon.

Ép most jelent meg !!

Sebő Imre könyv- és papir-
kereskedésében

kapható Nagyváradon:

REPERTÓRIUM

Dárday Sándor: Igazságügyi Törvénytára

**Dárday Sándor igazságügyi
törvénytárából
Zsebben hordható Teljes tör-
vénytár egy kötetben.**

Az összes fontos törvé-
nyek gyűjtem nyes ki-
adása zsebalaku egy kö-
tetben.

A judikaturának feldolgozásával és a jogszolgáltatás adminisztrációjára vonatkozó összes rendeletek anyagának felölelésével oly terjedelmet öltött, hogy irodai használatra ugyan *nélkülözhetlen kézi könyvtárul* szolgál, de *tárgyalások* és *utazások* alkalmával *vade-mecum* gyanánt nem használható. Ezért érezhető szükségét vélt kielégíteni a kiadó, amidőn **Dárday Sándor** Igazságügyi törvénytárából oly *repertóriumot* bocsájtott használatra, mely az érvényben lévő törvények teljes szövegére szorítkozik, oly külön e célból készült tipografikus kiállítással, amely lehetővé teszi azt, hogy a gyakorlati életben szükséges törvények kis könyvtár alakjában legyenek összefoglalva és *zsebkönyv* alakjában vademecumot képező *kézi könyvtár* legyenek használhatók.

Dárday S. REPERTÓRIUM-a (Kis törvénytár) a követk. törvényeket tartalmazza:

Polgári törvényk. rendtartás.
Sommás eljárás. (1893: XVIII. t.-c.) — (Szabályzat) a lakbér-felmondási ügyekben követendő eljárás. A polgári törvényk. rendtartás és sommás eljárás módosítása. (1907. XVII. t.-c.)
A fizetési meghagyásokról. (1893: XIX. törvénycikk.)
Kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról. (1877: XXI. t.-c.)
A végrehajtási eljárásról. (1881: LX. t. c.) — A bírósági végrehajtókról. — (Szabályzat) a bírósági végrehajtók díjazása tárgyában.
Az örökösödési eljárásról. (1894: XVI. t. c.) — Szabályzat) az örökösödési eljárás végrehajtásáról.
A végrendeletek stb. a/aki kellékeiről. (1876: XVI. t.-c.)
Telekkönyvi rendtartás. — Erdélyi telekkönyvi rendtartás.
A gyámügyről. (1877: XX. t.-c.) — A női teljeskorúságáról. — Az 1877: XX. t.-c. módosítása és pótlásáról. (1885: VI. t. c.)
A házassági jogról. (1894: XXXI. t.-c.) — (Bírói szabályzat) a házassági válóperekben követendő eljárásról.
A váltótörvényről. (1876: XXVII. t.-c.) — (Szabályzat) a váltóügyekben követendő eljárás tárgyában.

Csödtörvény. (1881: XVII. t.-c.)

A kereskedelmi törvény. (1875: XXXVII. t.-c.) — (Szabályzat) a kereskedelmi ügyekben követendő peres és perenkívüli eljárás. — (Szabályzat) a kereskedelmi bíróságok hatáskörébe utalt vétségek eseteiben követendő eljárás.

Áru- és értéktőzsde. — (Szabályzat) a tőzsdei választott bíróságnak eljárási szabályai. — Az ügyvédi munkadíjak. — Áruüzleti szokások. — Hajófuvarozási szokások. — Áruüzleti leszámolórend. — Értéküzleti leszámolás rendje.

Büntetőtörvénykönyv. (1878: V. t.-c.) — A kihágásokról. (1879: XL. t.-c. — Uzsoratorvények. — A büntetőtörvénykönyvek életbeléptetése (1880: XXXVII. t.-c.) — A sajtótörvény (1848: XVIII. t.-c.)

Bűnvádi perrendtartás. (1896: évi XXXIII. t.-c.)

Az esküdtbírókról. (1897. évi XXXIII. t.-c.) — A bűnvádi perrendtartás életbeléptetése. (1897: XXXIV. t.-c.) — (Szabályzat) a közíg. hatóságok hatáskörébe utalt kihágások eseteiben követendő eljárás.

FÜGGELÉK.

Az osztrák általános polgári törvénykönyv.

Dárday Sándor: Igazságügyi Repertórium

legkényelmesebb kis zsebalakban, a legfinomabb indiai papirosra van nyomva, közeli ezer kéthasábas oldal terjedelemben öleli fel azt a teljes törvényanyagot, melyre a jogászembernek al^{al}landóan szüksége van. Kiállítás tekintetében páratlan e zsebkönyv s valósággal a grafikai ipar remeke.

A mű igen célszerű táskaalakú kötésben, a legfinomabb bőrbe kötve 14 koronáért kapható. — A könyvhöz egy nagyító-üveg (lupe) is van mellékelve, mely a szöveg könnyebb olvasására használható.

Eladó házak.

Csengeri-utcán két különálló új épület 4—4 szobával és mellék-helyiségekkel. Esetleg az egyik kiadó.

Értekezhetni: **Madarász és Flonta** építőknél Perces-u. 30 Telefon 330.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern styl
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és lőtisz-
telendő papság becses tudomására hozni,
hogy az őszi és téli idényre való fekete,
szintarto papi szöveteim megérkeztek s
azokat üzletemben nagy választékban rak-
táron tartom s igyekszem úgy mint eddig,
ezentul is megrendelőimnek teljes bizal-
mát és meglegedését kiérdemelni

Vidéki megrendelésnél elég egy minta
reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra
azonban *saját költségemen* a helyszínére
személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák javítását jutányos
árban elvállalom.

Nagyvárad, Fürdő-utca saját ház.

VAJNOVSZKY KÁROLY

49

papi és polgári-szabó.

Legjobbak
a
Moskovits
cipők.
Kossuth-utca 5.

24

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- ÉS TERMÉNY- HITELBANK.

Részvénykicszerelési felhívás.

A f. é. május hó 16 ik napján tartott köz-
gyűlé-ünkön ellogadott és a nagyvárad kir.
törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatás-
nak megfelelően, intézetűnknek minden 140
trtól szóló részvénye, a tartaléktőkéből vett rá-
fizetéssel 300 koronára feleltett új részvényre
lesz kicszerelendő. Ennek fogva kérjük a t. részvé-
nyeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket,
az összes még le nem járt részvényekkel együtt
f. évi október 15-ik napjáig hozzáuk postán
bérmentve beküldeni, vagy in é-ükünk pénztárá-
nál rövid uton beadni sziveskedjenek. A bekül-
dött vagy beérkezett részvényekről részvény
adunk vagy küldünk, melynek visszaadása elle-
nében a megteleelő új és a kelő részvényekkel
elátott részvényeket f. évi december 15 ék köve-
zőleg ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az
új részvényeket más névre óhaja kiállítani,

mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kér-
jük e kívánságát velünk a részvények beküldé-
sénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási
költség beszoigáltatása mellett tudatni, mert
küönben az új részvényt ugyanarra a névre
fogjuk kiállítani, mint amely a régi részvényen
volt láható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott
közgyűlésen részvénytőkénk telemelése céljából
kibocsátani rendelt új részvényekből jegyeztek,
tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október
15 éig méltóztassanak minket értesíteni, hogy e
részvényeket egyenkint mily névre kíváják
kiállítani. Ha e határidőig ily értesítést nem
kapunk, e részvények a kelő befizetéseket tel-
jesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR-
ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények osztatlanok
s így a részvény csak egyének, bejegyzett cégnek,
részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi
személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére
szólhat. 253

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily meny-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szoda-
vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra
össze nem tevesztendő mesterségesen előállított,
kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigoruan lelkismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál. 248. 1—200.

**Muschong buziásfürdői szénsavművek és ásvány-
vizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.**

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban t. l. fon 18. sz.

Nem kell kékkő. Garantált Vetőmagcsáva — készen, poralakban kapható

Mezey János és Társa

fűszer- és csemege-kereskedése

Nagyvárad, Szent-László-tér.

Az őszi idény közeledtével, dűsan elláttuk üzletünket a legjobb
fűszer- és csemege-árakkal, minélfogva téli bevásárlásokra üzle-
tünk a le. alkalmasabb.

A legolcsóbb bevásárlási forrás, pontos és figyelmes
kiszolgálás mellett

Bornymó zsákok minden nagy- ságban.

Tisztelettel

Mezey János és Trsa,

NAGYVÁRAD, Takarékpénztári épület.

226

Telephon szám 249.

Legfinomabb salon petroleum 1 liter 16 kr.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.

Urmós ágyhoz szükséges anyagok.

Naponta friss tea-vaj egynegyedkilo 38 kr.